

Tað vóru kanska bara tey lyfti, fram vóru sett, ið gjørdur, at tað ikki klóvnadi. India hevur verið hin sári bletturin. India hevur kravt sjálvstýri, og tað er teim lovað. Men satt er, at har er stríð, ið ger, at illa ber til at fáa Indiumonnum reit sjálvstýri. Men allir frísinnar Onglendingar eru samdir í at halda tað ið lovað er. India skal ikki verða eitt annað Írland. Tá ið tað er búgvíð at taka sjálvstýri, skal tað fáa tað. Ongland er ikki ført fyrri at eiga eitt slíkt stórt ófriðarstykki liggjandi. India skal verða boðið part uppi í enska samveldinum sum eitt sjálvstýrandi «dominouse». Tað eru teir sterku træðrinnir, ið halda kunna saman. Hetta er tað, ið Arbeidara-flokkurin einka miðar sín uttan-rikispolitikk imóti.

Útlit fyri verkfalli?

Frigggjadagin var lønar- og pristalsmálið avgjört á Føroya löngingi — men sum ventlandi var, ikki arbeidarafjöldini til vildar.

Nær fáa føroyskir arbeidarar eyguni upp fyrri, hvørjar interesser teir menn rökja, ið teir ár eftir ár seta inn á ting?

Fólkaflokkur og samband samdust fult út um at fella krøv arbeidaranna. Einans teir 4 javnarmenninir og teir 2 sjálvstýrismenninir gingu av heilum huga inn fyrri krøvum Føroya Arbeidarafelag; men at kalla alt, teir settu fram, varð felt av afturhaldssamgonguni.

Føroya Arbeidarafelag hevur nú samtykt at siga upp allar sáttmálar til 1. mai.

Verður verkfall um allar Føroyar 1. mai? Tað er spurningurin í dag!

Nýggjar havnajtánir.

Á Tingi er samtykt at byrja við viðkan av Tvøroyra-, Vágs-, Klaksvíkar-, Seyrvágs-, Vestmanna- og Skopunar havn, eins og at skoyta uppi jättanina til Fuglafjarðar-, Lørvíkar- og Sands havnarlag.

Til hesar jättanir er sett á figgjarættanina, og uppskot er sett fram um 1 oyra pr. kg klipp- og saltfisk, ið útflutt verður.

Sáðhavri
Græsfræ
Rótafræ
Grønmetisfræ
Blomsturfræ
fæst nú frá

Føroya Búnaðarfelag.
Telefon 341.

Málbrúk.

Teir gomlu undanfarnu lögdu stóran dent á málbúnan.

Tað stóð um livið hjá málinum. Fingu vit tá ikki skrivtóm, so fór málið niðurfyrri.

Men av hesum ótta og stríðshugi stóðst kanska tað, at málbúnin mangan kom fram um innihaldið. Teir vóru so bangnir fyrri hvørjum óføroyskum orði, at tað ávirkaði stílin og gjørdi hann sturdan ella «konstrueraðan». Leitaðu aftur í fornmal ella nútíðar íslendsk og kundu við hesum skreytbúnanum gera málið ójavnt og knortlut.

Tað er sama atfinningin, ið norsk málreisning hevur fingið. Teir vilja leita aftureftir, «konstruera» eitt mál og skera eitt langt tíðarskeið, sum ávirkað hevur bæði mál og mentan, burtur. Men tað er ikki gjørligt at skera eina tíð hvørki málsliga ella mentunarliga burtur úr livinum hjá einum fólki uttan tað verða keipur og óekta burtur úr royndunum.

Landsmálið norska hevur eitt orðatíllar, sum í ljóðinum kann tykjust fornt, men sum í flestum førum í setningsskapi, málforminum sæst at vera ávirkað av donskum. Atfinningarmenn hava tí sagt, at skaldskapur á ríkismálinum kann í sínum formi og málskapi hava verið meiri átekur gomlum norskum enn hitt, ið ríkt hevur verið á landsmáli.

Vit hava sum sagt verið undir sama fyrbrigdi og eru tað enn.

Vit siggja stíl, sum roynir at prýða seg við lántum orðum úr fornum ella íslenskum men sum kann hava ein heilt óføroyskan setningsbygning: Málgoandin og málljóðið eru donsk. Og tað er tað ringasta við einum máli, tá ið beinagrindin, máliskur, setningsbygningur fáa fremmint sníð, um so tey einstøku orðini skulu eittast at hoyra málinum til. Harfyrri skal ikki verða sagt at tikið skal verða ringt túnatos, sum er avbronglað og eingin kraft í.

Eitt annað er hvussu málið hóskar til innihaldið.

Málbúnin má vera skaptur eftir tí, sum í hann skal fara.

Skaldsøgumál, har persónar og hitt livandi livið skal koma fram, kann ikki vera so háttáð sum málið í tungum, lærðum ritverkum ella kynstrigum versaformum.

Okkara mál er ívaleyst eitt gott mál, og tað kann nýtast í øllum førum. Tað hevur kraft og klingandi ljóð og eisini dramatiskt fløg.

FØROYSK
grønsápa
er lann besta

Eykaavskrivning á vinnulívið.

Formaðurin fyrri líkningarráð Føroya hevur í «Tingakrossi» 19. mars í ár grein, har hann kemur við leiðbeiningum til tær broytingar, ið gjørdar eru skattalógum viðvíkjandi og mælir móti teimum atfinningum, ið gjørdar eru til tær lógreglurnar, ið geva monnum rættin til eykaavskrivning av keyptum og umvældum fiskiførum.

Tað er ívaleyst rætt, at hesi nýggju fiskiføri, sum keypt eru hesa tíðina, hava verið sera dýr, og hjá monnum, sum noyðst hava at taka stór lán fyrri at fáa sær farið, verður stórt baks — hóast inntøkmøguleikar eru góðir — at fáa farið fritt, so tað kann kallast teirra ogn. Slíkum monnum verður sjálvandi stórt lætti, at teir fáa loyvi til at nýta hesar nýggju avskrivningarreglur.

Men so er at hava í huga, at allir menn her á landi, sum keypt hava nýggj veiðifør, kunna ikki hava tikið stór lán fyrri at rinda keypsprisin. Skal tað vera tilfelli, at so at siga allur hin nýggi føroyski fiskiflotin er keyptur við lánum, har eru so allir pengarnir, sum Føroyar skuldi eiga, tá ið krígið endaði? Nógvir av monnum, sum keypt hava fiskifør, munu hava keypt tey fyrri ein ágóða, ið krígið veitti teimum. Og eitt vinnu- og framleiðslutól, ið fingið sær verður fyrri ein liggjandi kapital, kann ikki siggjast undir sama sjónarmiði, sum tað tólið, ið eigarinn fær sær fyrri lán, ið stórar rentur skulu verða goldnar av.

Tað tólið ella farið, sum maður fær sær til handar fyrri ein fastan kapital, hann sjálvur eigur — tess ágóði verður ein ágóði, hann við innur sær av ogn sín, peningi sínum, tað verður so statt ein stórr rentupeningur. Tí hvat skuldi hann gjørt við henda ognarpeningin? Ætlin setti hann hann í ein banka, ella keypti vinnugevandi pápir fyrri hann. Ella hitt, sum gav hin størsta ágóðan: setti hann í blóm- andi vinnuliv, ið ikki stóð honum í tapi.

Tað er sjálvandi rætt, at hetta farið ella hetta framleiðslutólið, sum maður fær sær, er ein samfelagsligur stuðul og vinningur. Tað gevur virki til menn, og har ígjøgnum skattainntøkur, sum ríki og kommunu kann fáa sær inntøku av. Men her er aftur at hava í huga, at hesir menn, sum eru uppi í vinnuni, hava so nógv annað enn skatt at lata sín vinning til. Teirra inntøka verður mangan ikki størri enn hon gongur til húsarhaldið og við hvørt fáa teir hana ikki at røkka til — men mugu tó gjalda skatt av henni. Og hvør veit, um teir ikki eisini skuldu havt okkurt at avskriva.

Tað er áhugavert, at líkningarvaldið tekur til orða og kemur

alment fram við frágreiðingum; tí tað er bæði líkningarráðið og onnur skattavald, ið vita, at fólk ofta finnast at skattareglum og skattalógum, og hesar atfinningar eru ikki altíð óbeinar men kunna vera fyndi og eftirhugsandi hjá teimum, ið ábyrgdina hava.

Red Barnet.

Hvad er „Red Barnet“?

Red Barnet arbejder for de sultende Børn i de krigsramte Lande. Den danske Landsorganisation Red Barnet stiftet 14. Marts 1945 er tilknyttet den internationale Red Barnet Union i Genève.

Hvorfor er Red Barnets Arbejde nødvendigt?

Fordi Millioner af Børn i de mest krigshærgede Lande er truet af Sult, Afkræftelse og Tuberkulose. Alle Befolkingskredse har sluttet op om Red Barnets Arbejde og satte denne danske Landsorganisation i Stand til at bispise hundrede Tusinder af Børn i de mest krigshærgede Lande.

Hvorfor har Red Barnet stadig Brug for Penge?

Fordi alle Breve og Beretninger fra vore Bøspisningsstationer taler deres gribende Sprog om, hvor haardt tiltrængt Hjælpen stadig er, og med hvilken Forventning man ser hen til Red Barnets fortsatte Hjælp. Endnu i Dag er Krigens Nød og Elendighed ikke overvundet, tværtimod — uden Red Barnets Bøspisninger vil mange Tusind Børn bukke under for Sult og Afkræftelse. Hver Dag venter de paa Red Barnets Maaltid, Dagens eneste Lydspunkt. Vi maa ikke skuffe dem.

Red Barnet fik i December Maaned forerret af sin svenske Søsterorganisation, Rädda Barnen, Stockholm, en Million Æsker Tændstikker, som blev forsynet med et særligt smukt Guldmerkat. I Sagens Interesse lod Staten Tændstikkerne komme toldfrit ind i Landet. Disse Tændstikkesker sælges for 50 Øre pr. Stk., og Indtægten gaar selvfølgelig ubeskaaret til Red Barnets Hjelpearbejde.

Salget af een Æske Tændstikker betaler 2 á 3 Maaltider Mad til et sultende Barn i de krigsramte Lande.

K.F.U.K. skótarnir í Havn hava sent boð eftir nøkrum av hesum svøvdóðsum- og vilja fara út í húsini og selja tær. Takið væl móti teimum.

Svøvdóðsirnir eru eisini at fáa í SAPHUSINUM

Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.

M. P. Jacobsens málrabúð.

Telef. 323.